

Hagfors kommun

kommun@hagfors.se

Beslut efter uppföljning

efter tillsyn av utbildningen i Hagfors kommun

Uppföljning av tillsyn i Hagfors kommun

Skolinspektionen genomförde tillsyn av utbildningsväsendet i Hagfors kommun under våren 2018. Beslut fattades den 15 juni 2018 och uppföljningsbeslut fattades den 21 maj 2019. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkommit i uppföljningsbeslutet. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen inkom med den 14 oktober 2019.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hagfors kommun att senast den **3 augusti 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Utveckling av utbildningen

Skolinspektionen konstaterar att Hagfors kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Hagfors kommun ska följa upp resultaten av utbildningen inom förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning. Uppföljningen ska göras i relation till de nationella målen och utifrån vardera verksamhet.
 - I de verksamheter där det finns kunskapskrav ska uppföljning av elevernas måluppfyllelse ske för vardera ämne där kunskapskrav finns.

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av resultaten av utbildningen ska Hagfors kommun besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
 - I arbetet med att analysera uppföljningen av resultaten ingår att utvärdera och analysera de bakomliggande orsakerna till att resultaten som ut som de gör i vardera verksamhet och att
 - jämföra dessa resultat mot resultat från tidigare läsår för att kunna skönja en utveckling av verksamheten utifrån tidigare års analyser och beslutade utvecklingsåtgärder.
 - Utifrån denna analys motiveras varför huvudmannen valt att prioritera de utvecklingsåtgärder som man valt att verksamheterna ska arbeta med under innevarande läsår.
- Hagfors kommun ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa.
 - I arbetet med att planera för genomförandet av beslutade åtgärder ingår att fastställa när under läsåret som de olika verksamheterna ska genomföra dessa åtgärder.
 - HM ska utverka ett system för att följa upp och säkerställa att de planerade utvecklingsåtgärderna också genomförts.
- Hagfors kommun ska se till att hela det systematiska kvalitetsarbetet för förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionens tidigare beslut

Vid Skolinspektionens uppföljning av den tillsyn som genomförts våren 2019 (beslut fattades den 21 maj 2019) konstaterade Skolinspektionen att det kvarstod brister i Hagfors kommuns systematiska kvalitetsarbete på huvudmannanivå i samtliga skolformer och verksamheter. Huvudmannen hade ännu inte någon fullständig dokumenterad uppföljning av resultaten. Därmed fanns inte heller några dokumenterade beslut om utvecklingsåtgärder som fattats utifrån analys av resultaten i verksamheter och skolformer. Ett utvecklingsarbete pågick för att avhjälpa de av Skolinspektionen konstaterade bristerna, men vid tiden för uppföljningen av tillsynen var detta utvecklingsarbete i ett inledningsskede och hade därmed inte resulterat i ett dokumenterat kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Hagfors kommun förelades i ovan nämnda beslut på nytt att åtgärda bristerna och att senast den 1 november 2019 inkomma med en redovisning av dessa åtgärder till Skolinspektionen.

Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder

I den redovisning som inkom den 14 oktober 2019 anger huvudmannen att varje enhet nu, efter beslut av huvudmannen, har en dokumenterad uppföljning som kallas kvalitetsrapport. Rektorn på respektive enhet ansvarar för denna rapport. I rapporten, uppger huvudmannen, redovisas föregående läsårs resultat, både gällande måluppfyllelse/kunskapsresultat, resultat av arbete med trygghet och studiero samt utvecklingsarbete. Vidare beskriver huvudmannen att det på huvudmannanivå görs en övergripande kvalitetsrapport. Utöver detta gör huvudmannen en delårsrapport i samband med delårsboks slut där resultaten följs upp "i halvtid". Huvudmannen uppger vidare att en övergripande verksamhetsplan görs för hela barn- och bildningsförvaltningen som beskriver de övergripande utvecklingsområden som tagits fram utifrån den övergripande kvalitetsrapporten. Utifrån utvecklingsområdena i den övergripande kvalitetsrapporten tas handlingsplaner fram. Barn- och bildningsutskottets ledamöter involveras i arbetet genom dialogmöten utifrån det systematiska kvalitetsarbetet två gånger per år. Arbetet inleddes, enligt huvudmannens redovisning, vårterminen 2018 och är nu implementerat och fortlöper enligt årshjulet för barn- och bildningsförvaltningens ledningsgrupp.

Skolinspektionen har i samband med uppföljningen tagit del av dokumenten "*Kvalitetsrapport Barn- och bildning Hagfors skolområde verksamhetsåret 2018*", "*Övergripande verksamhetsplan Barn- och bildning Hagfors kommun Verksamhetsåret 2019*" samt "*Övergripande delårsrapport Barn- och bildning Hagfors skolområde Verksamhetsåret 2019*". I fortsättningen benämns dessa dokument kvalitetsrapporten 2018, verksamhetsplanen 2019 och delårsrapporten 2019. Utifrån denna dokumentation kan Skolinspektionen utläsa följande:

Uppföljning av kunskapsresultat/måluppfyllelse för fritidshemmet, förskolan, förskoleklassen, grundsärskolan och gymnasiesärskolan saknas.

För utbildningen i fritidshemmet, förskolan, förskoleklassen, grundsärskolan och gymnasiesärskolan redovisas inga kunskapsresultat och ingen måluppfyllelse i något av dokumenten.

Uppföljningen av kunskapsresultat/måluppfyllelse för grundskolan är bristfällig

För utbildningen i grundskolan redovisas i kvalitetsrapporten 2018 resultat såsom andelen behöriga elever till gymnasieskolan (oklart vilken behörighet som åsyftas då detta inte framgår), andelen elever som nått alla mål (oklart vilka årskurser som åsyftas då detta inte framgår) och det meritvärdet i årskurs 9 för åren 2016, 2017 och 2018. Av dokumentet framgår inte om det är det genomsnittliga meritvärdet som åsyftas. Betygsresultaten för årskurserna 6 till 9 redovisas tillsammans i två tabeller, där andelen behöriga elever och andelen elever som nått alla mål anges. Den ena tabellen anger värdena totalt för höstterminen 2018 respektive vårterminen 2018 och den andra tabellen anger värdena uppdelat på pojkar och flickor för samma terminer. Dessutom finns en tabell som redovisar betygsresultaten per årskurs 6 till 9 för höstterminen 2018 också uppdelat på andelen behöriga elever och andelen elever som uppnått alla mål. Behörighet till yrkesprogram och meritvärden redovisas i särskilda tabeller för höstterminen 2018, både totalt per årskurs 6 till 9 samt uppdelat på pojkar och flickor. Dessutom finns en tabell där andelen godkända elever höstterminen 2018 i ämnena engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk i årskurserna 6 till 9 framgår. Några resultat i övriga ämnen redovisas inte och resultat för övriga årskurser saknas helt, förutom resultaten av de nationella ämnesproven i svenska, matematik och svenska som andraspråk i årskurs 3. Även resultaten av de nationella ämnesproven i årskurs 6 redovisas för ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska. För årskurs 9 redovisas resultaten av de nationella ämnesproven i svenska, svenska som andraspråk och engelska, men resultaten för dessa prov i matematik,

samhällsorienterande och naturorienterande ämnen saknas. Det saknas också redovisning av resultaten av de obligatoriska bedömningsstöden i läsförståelse i årskurs 1.

I delårsrapporten 2019 redovisas för grundskolan resultat såsom andelen behöriga elever till gymnasieskolan (oklart vilken behörighet som åsyftas då detta inte framgår), andelen elever som uppnått alla mål (oklart vilka årskurser som åsyftas då detta inte framgår) och meritvärdet i årskurs 9 för åren 2017, 2018 och 2019. Av dokumentet framgår inte om det är det genomsnittliga meritvärdet som åsyftas. Några andra resultat redovisas inte för grundskolan i denna rapport.

Uppföljningen av kunskapsresultat/måluppfyllelse för gymnasieskolan är bristfällig

För utbildningen i gymnasieskolan redovisas i kvalitetsrapporten 2018 de samlade meritvärdena, andelen elever med examen inom 3 år (exklusive introduktionsprogrammen) samt andelen elever behöriga till universitet och högskola för åren 2016, 2017 och 2018. Av dokumentet framgår inte om det är genomsnittliga meritvärden som åsyftas. Vidare redovisas, uppdelat på nationella program och årskurser, andelen elever som nått godkända betyg. För kurserna Engelska 5, Matematik 1a, b och c samt Svenska/Svenska som andraspråk 1 redovisas andelen elever som uppnått respektive betyg A-F. Här framgår inte om resultaten gäller nationella prov eller kursbetyg. De samlade meritvärdena, andelen elever med examen inom 3 år (exklusive introduktionsprogrammen) samt andelen behöriga till universitet och högskola för åren 2017, 2018 och 2019 redovisas i delårsrapporten 2019. I kvalitetsrapporten 2018 redovisas inga resultat för introduktionsprogrammen, men i delårsrapporten 2019 redovisas andelen godkända elever på introduktionsprogrammet språkinträdelse fördelat på spår 1, 2, 3 och 4. För övriga introduktionsprogram saknas redovisning av resultat i samtliga dokument.

Uppföljningen av kunskapsresultat/måluppfyllelse för vuxenutbildningen är bristfällig

De resultat som redovisas gällande vuxenutbildningen återfinns i delårsrapporten 2019. Dessa omfattar andelen elever på grundläggande och gymnasial nivå som slutfört utbildning och genomströmningen angiven i procent gällande utbildningarna Vård och omsorg, Barn och fritid, Industri och El. Några andra resultat, som till exempel betygsstatistik, redovisas inte.

Uppföljningen av resultat av arbetet med trygghet och studiero är bristfällig

Vad gäller arbetet med trygghet och studiero finns i kvalitetsrapporten 2018 några resultat redovisade utifrån undersökningar benämnda "värdegrund – elever" och "målenkät – elever". Det framgår inte i vilka årskurser eller skolformer undersökningarna har genomförts. I det årshjul för barn- och utbildningsutskottet 2019 som bifogats huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att en uppföljning av kränkande behandling under föregående år ska ha skett den 22 januari detta år. Detta resultat återfinns inte i kvalitetsrapporten 2018.

De beslutade utvecklingsåtgärderna utgår inte tydligt från en uppföljning av resultaten

I verksamhetsplanen 2019 sammanfattas och analyseras resultaten till föregående års kvalitetsrapport med att det konstateras att betygen för grundskolans årskurs 9 var mycket höga under våren 2018, men att resultaten för årskurs 9 under hösten 2018 visar på ett betydligt lägre resultat. Slutsatsen är att man behöver arbeta för att resultaten inte ska ha sådana toppar och dalar utan att de ligger mer jämnt över tid. Några andra resultat, förutom ovanstående för grundskolan årskurs 9, kommenteras eller analyseras inte.

Vidare anges att utvecklingsområdena inom barn- och utbildning rörande utbildning under 2019 är "systematiskt kvalitetsarbete och organisationsutveckling", "fortsatt digitalisering av alla

verksamheter", "utbildning och undervisning" och "språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt". Hur dessa utvecklingsområden är kopplade till uppföljningen av resultaten framgår inte av dokumentet.

För utvecklingsområdet "systematiskt kvalitetsarbete och organisationsutveckling" beskrivs i verksamhetsplanen 2019 bland annat att arbetet med systematiskt kvalitetsarbete ska utvecklas vidare för respektive enhet där arbetet med arbetsplaner och kvalitetsrapporter fortsätter. Vidare ska under 2019 ett digitalt verksamhetssystem upphandlas för att vara ett stöd för chefer i arbetet med att följa upp och planera verksamheten. Hur huvudmannen ska utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå anges inte. Mål och förväntade effekter under 2019 av detta arbete anges vara ett hållbart systematiskt kvalitetsarbete med digitalt stöd som synliggör effekterna av beslutade insatser. Om detta gäller både på enhets- och huvudmannanivå framgår inte.

Gällande utvecklingsområdet "fortsatt digitalisering av alla verksamheter" anges att arbetet med digitalisering av samtliga verksamheter inom Barn- och bildning fortsätter under 2018. Utbildning av personal fortgår genom att IT-pedagoger och förstelärare i digitala lärprocesser besöker arbetslag och skolor. Mål och förväntade effekter under 2019 av detta arbete anges vara ett ökat användande av de digitala verktygen i samtliga verksamheter.

När det gäller utvecklingsområdet "utbildning och undervisning" anges att mål och förväntade effekter under 2019 är att andelen unga som går ut grundskolan med behörighet till "yrkesförberedande" och "studieförberedande" program ligger i paritet med länsgenomsnittet samt att en ökad andel elever fullföljer sin gymnasieutbildning. Detta ska ske genom att respektive enhet tar fram mål och handlingsplaner utifrån enhetens egna behov för att utveckla verksamheterna. De andra verksamheterna och skolformerna som huvudmannen har ansvar för nämns inte i utvecklingsområdet.

Gällande utvecklingsområdet "språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt" anges att mål och förväntade effekter under 2019 är höjd utbildningskvalitet för nyanlända barn och elever. I en handlingsplan för alla skolenheter i Hagfors kommun för verksamhetsåret 2019-2020 beskrivs att en nulägesanalys visat att alla lärare inte arbetar med en språkutvecklande undervisning där modersmålet är en styrka och att lärarna i skolformerna förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasium och särskola efterfrågar mer kunskap om nyanländas lärande. Dessutom får inte elever i grundskola och gymnasieskola undervisning i alla ämnen av behöriga lärare och studiehandledningen på modersmålet är otillräcklig. Inom kommunen är kunskaperna om undervisning i svenska som andraspråk bristande och kommunen klarar inte att erbjuda modersmålsundervisning på alla språk. Hur detta är kopplat till uppföljningen av kunskapsresultaten/måluppfyllelsen för de berörda skolformerna och verksamheterna framgår inte av dokumentet. Dock anges att ett av målen för insatserna är förbättrade resultat och höjd undervisningskvalitet för kommunens elever. I handlingsplanen finns också en plan för genomförandet av utvecklingsinsatserna och tidsangivelser för uppföljning och utvärdering. Även om det anges i handlingsplanen att den gäller alla skolenheter i Hagfors kommun nämns inte vuxenutbildningen i dokumentet.

För utvecklingsområdet "språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt" finns också en handlingsplan i verksamhetsplanen 2019 för alla förskolenheter i Hagfors kommun för verksamhetsåret 2019-2020. Här anges att en nulägesanalys också i förskolan visat att alla förskolor inte arbetar med ett språkutvecklande arbetssätt där modersmålet får vara en styrka och ingå i det vardagliga arbetet i barngruppen. Vidare framgår att det i samtal med personal framkommit att det arbete som bedrivs med modersmål i förskolan tenderar att bli en särskiljande verksamhet. Det saknas också kunskaper i förskolorna hur man kan använda flerspråkighet som en naturlig del av det vardagliga arbetet i barngrupperna. Hur detta är kopplat till uppföljning av måluppfyllelsen i förskolan framgår inte av

dokumentet. Dock anges att ett av målen för insatserna är att huvudmannen säkerställer att man har likvärdig kvalitet på alla förskolor. I handlingsplanen finns också en plan för genomförandet av utvecklingsinsatserna och tidsangivelser för uppföljning och utvärdering.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att de brister kring huvudmannens kvalitetsarbete som Skolinspektionen ursprungligen konstaterade i beslut den 15 juni 2018 och sedan även i uppföljningsbeslut den 21 maj 2019 ännu inte har avhjälppts av Hagfors kommun. Det kvarstår fortfarande brister i det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå i samtliga skolformer och verksamheter. Av utredningen framgår att huvudmannen ännu inte har någon fullständig dokumenterad uppföljning av samtliga resultat utifrån skollag och nationella mål. Utredningen visar också att huvudmannen inte har någon egen dokumenterad uppföljning av alla gällande resultaten i förskola, fritidshem, förskoleklass, grundsärskola och gymnasiesärskola. Detta gäller både måluppfyllelse/kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Vidare visar utredningen att huvudmannens uppföljning av grundskola och gymnasieskola är bristfällig, då uppföljning saknas gällande resultat som speglar samtliga delar av utbildningen. Det saknas bland annat uppföljning av kunskapsresultaten i grundskolan för samtliga ämnen där det finns kunskapskrav i årskurs 3, 6 och 9 samt i läsförståelse i årskurs 1. I gymnasieskolan saknas bland annat uppföljning av samtliga introduktionsprogram. För vuxenutbildningen följs enbart ett fåtal nyckeltal upp.

Därmed finns inte heller några dokumenterade beslut om utvecklingsåtgärder som fattats utifrån en analys av resultaten i alla verksamheter och skolformer. Visserligen har huvudmannen fortsatt det utvecklingsarbete som konstaterades ha påbörjats vid Skolinspektionens tidigare uppföljningsbeslut den 21 maj 2019, men detta har ännu inte resulterat i ett dokumenterat kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Ett fungerande kvalitetsarbete är avgörande för att utbildningen ska kunna främja alla barns och elevers utveckling och lärande. Om kvalitetsarbete saknas eller är bristfälligt innebär detta en risk för att brister inte synliggörs vilket i sin tur innebär att problem kan kvarstå längre än nödvändigt.

Skolinspektionen vill poängtera att det i och med detta uppföljningsbeslut är tredje gången sedan den 15 juni 2018 som Skolinspektionen konstaterar att Hagfors kommun saknar ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå utifrån vad författningarna kräver. Det är således av stort vikt att Hagfors kommun åtgärdar de konstaterade bristerna så fort som möjligt för att kommunen ska kunna följa upp och utveckla verksamheterna utifrån de behov som kan finnas i respektive verksamhet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Hagfors kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Hagfors kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Christina Sjögren

Föredragande/utredare
Signerat av: Christina Sjögren

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ia Thun medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se